

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова

**СИЛАБУС ФАКУЛЬТЕТСЬКОЇ ВИБІРКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

АГРОХІМІЧНЕ КАРТОГРАФУВАННЯ ҐРУНТІВ

Розробник Валентина ОНІПКО,
професор кафедри землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова,
доктор педагогічних наук, професор

Полтава 2022/23 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Агрохімічне картографування ґрунтів
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	факультетська вибіркова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач:</i> Оніпко Валентина, доктор педагогічних наук, професор <i>Контакти:</i> ауд. 32 (навчальний корпус №1) e-mail, valentya.onipko@pdaa.edu.ua телефон 0958804279, посилання на сторінку викладача
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти теоретичних основ та методики проведення агрохімічного картографування ґрунтів, спрямованих на їх практичне використання в різних виробничих цілях спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.

Основні завдання навчальної дисципліни:

демонструвати знання теорії й методів ґрунтової картографії; обґрунтовувати основні закономірностей поширення ґрунтів на земній поверхні; характеризувати принципи і методики складання ґрунтових карт різного масштабу та їх призначення, картограм. демонструвати вміння підготувати та проаналізувати картографічну основу для проведення ґрунтової зйомки крупного масштабу;

проводити суцільне ґрунтове обстеження, прив'язати розріз; описувати ситуацію, діагностувати ґрунт; відбирати зразки та запланувати доцільні аналітичні роботи; створювати авторський оригінал ґрунтової карти та картограми агропромислових груп ґрунтів; створювати ґрунтовий нарис та надавати рекомендації щодо раціонального використання ґрунтів дослідженої території

Компетентності:

загальні:

ЗК07. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК09 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

спеціальні (фахові, предметні):

ФК01. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плодівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин).

ФК05. Здатність оцінювати, інтерпретувати й синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі і дослідні дані у галузях сільськогосподарського виробництва

Програмні результати навчання, ПРН (результати, РН):

ПРН 8. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття.

ПРН 9. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.

Програма та структура навчальної дисципліни

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	денна форма ЗС(ННІАСЕ)_бд_202 0(ФК)					заочна форма 201А_бз_2020				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб.	с.р.		л	п	лаб.	с.р.
Тема 1. Картографія. Топографія. Агрохімічне картографування ґрунтів.			-	-				-		
Тема 2. Системи координат в картографії і топографії. Рішення задач на топографічній карті.			-					-		
Тема 3. Загальні відомості з математичної картографії. Способи картографічного зображення. Картографічна генералізація.			-					-		

Тема 4. Польовий етап картографування ґрунтів.			-					-		
Тема 5. Види ґрунтової зйомки.			-							
Тема 6. Методи складання ґрунтових карт.			-							
Тема 7. Спеціальні види ґрунтового обстеження.			-							
Тема 8. Новітні технології при картографуванні ґрунтів.			-							
Індивідуальні завдання: або (у т. ч. індивідуальні завдання)		-	-	-			-	-	-	
Усього годин			-							

Оцінювання результатів навчання

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю			Разом
	Виконання лабораторної роботи та її захист	Виконання завдань самостійної роботи	Виконання тестових завдань / виконання контрольних завдань (для студентів заочної форми навчання)	
ПРН 7				
ПРН 9				
Разом				

* для максимальної кількості балів

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів в					
	Денна форма навчання				Заочна	
	Виконання лабораторної роботи та її захист	Виконання завдань самостійної роботи	Виконання тестових завдань	Разом	Виконання лабораторної роботи та її захист	Виконання завдань самостійної
Тема 1. Картографія. Топографія. Агрохімічне картографування ґрунтів.						
Тема 2. Системи координат в картографії і топографії. Рішення задач на топографічній карті.						
Тема 3. Загальні відомості з математичної картографії. Способи картографічного зображення. Картографічна генералізація.						
Тема 4. Польовий етап картографування ґрунтів.						
Тема 5. Види ґрунтової зйомки.						
Тема 6. Методи складання ґрунтових карт.						
Тема 7. Спеціальні види ґрунтового обстеження.						
Тема 8. Новітні технології при картографуванні ґрунтів.						
Всього						
Екзамен						
Разом						

*всі форми контрольних заходів повинні містити шкалу та критерії оцінювання результатів навчання.

Трудомісткість:

Наприклад:

Загальна кількість годин – 120 год. Кількість кредитів – 4.

Форма семестрового контролю – залік.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття.

Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті (*розповсюджується лише на обов'язкові компоненти освітньої програми або їх частини*) перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни: Презентації, відеоролики.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні:

1. Артамонов Б. Б. Топографія з основами картографії : [навчальний посібник] / Б. Б. Артамонов, В. П. Штангрет. – Львів : Новий Світ. – 2000, 2006. – 248 с.
2. Божок А.П., Осауленко В.В., Пастух В.В. Картографія/ Підручник. Київ: Фітосоціоцентр, 1999. 189с.
3. Вахрамеева Л.А. Картография. Москва: Недра, 1981. 264с.
4. Веремеєнко С. І. Картографія ґрунтів : навч. посіб. / С. І. Веремеєнко, В. М. Фурман. - Рівне : НУВГП, 2012. - 228 с.
5. Козаченко Т.І., Пархоменко Г.О., Молочко А.М. Картографічне моделювання: навчальний посібник/ під ред. А.П. Золовського. Вінниця: Антекс УЛТД, 1999. 328с.
6. Лозинський В. В. Топографічний практикум : [навчальний посібник (видання друге, доопрацьоване і доповнене)] / В. В. Лозинський. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2009. – 110 с.

7. Матусевич К.М., Матусевич М.К. Основи топографії. Посібник для вчителів. Рівне: ППФ “Волинські обереги”, 2001. 164с.

8. Методичні вказівки до виконання практичних та самостійної роботи з курсу «Туристична картографія» для студентів, здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньою програмою «Туризм» спеціальності 242 «Туризм» денної та заочної форм навчання (видання друге)/ А.С. Романів., О.І. Токар. Рівне: МЕРУ ім. акад. С. Дем’янчука, 2021. 35 с.

9. Недвига М.В., Невлад В.І., Прокопчук І.В., Стасіневич О.Ю., Рассадіна І.Ю., Прокопчук С.В. Методичні вказівки з картографії ґрунтів, Умань: Уманський НУС: Редакційно-видавничий відділ.– 2019.– 69 с.

10. Ратушняк Г. С. Топографія з основами картографії : [навч. посібник] / Г. С. Ратушняк. – Київ : Центр навчальної літератури, 2003. – 208 с.

11. Шевченко Р. Ю. Картографія: Електронний підручник. Київ: ЦНМВ «Кий», 2015. 230 с.

Допоміжні:

Білокриницький С. М. Топографія і геодезія. Частина 1 : [методичний посібник] / С. М. Білокриницький. – Чернівці : Рута, 2001.

Картографія ґрунтів: підручник [для студ. Агроном., еколог., інженер., спец. Вищих навч. закл. освіти III-IV рівнів акредитації] / (Тихоненко Д.Г., Дехтярьов В.В., Горін М.О., Веремеєнко С.І., Фурман В.М., Гавва Д.В.); за ред. Д.Г.Тихоненка; ред-укл. М.О.Горін. - (3-тє вид., допов. і перероб.). - Х.: Майдан, 2014. 394с.

Картографія ґрунтів / За ред. Д.Г. Тихоненка. – Харків, 2014.

Картографія ґрунтів. Колектив авторів. За ред. Д.Г. Тихоненка. – Харків. 2001. – 321 с. 5. Недвига М.В, Невлад В.І., Прокопчук І.В., Стасіневич О.Ю., Рассадіна І.Ю. Методичні вказівки з картографії ґрунтів. – Умань, 2019 р. 67 с.

Класифікатор інформації, яка відображається на топографічних картах масштабів 1:10000, 1:25000, 1:50000, 1:100000, 1:200000, 1:500000, 1:1000000. ГУГКК при Кабінеті Міністрів України, 1998. 35с

Лозинський В. В. Топографічний практикум : [навчальний посібник (видання друге, доопрацьоване і доповнене)] / В. В. Лозинський. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2009. – 110 с.

Лозинський В. В. Топографо-геодезичний довідник : [навчальне видання (друге, доопрацьоване і доповнене)] / В. В. Лозинський. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2009. – 216 с.

Методика проведення агрохімічної паспортизації земель сільськогосподарського призначення / За ред. Яцука І.П., Балюка С.А. — Київ, 2013. — 104 с.

Методичні вказівки до практичних занять з польового дослідження та картування ґрунтів. / Польчина С.М. – Чернівці: ЧДУ, 1992. – 47 с

Патрушева Л. І. Топографія з основами картографії : [методичні рекомендації] / Лариса Іванівна Патрушева. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ імені Петра Могили, 2015. – 48 с.

Позняк С.П., Красеха Є.Н., Кіт М.Г. Картографування ґрунтового покриву. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка. 2003. 500 с.

Польчина С.М. Польові дослідження та картування ґрунтів. К.: «Кондор». 2000

Справочник по картографии/ А.М.Берлянт, А.В.Гедимин, Ю.Г.Кельпер и др. Москва: Недра, 1988. 428с.

Топографія з основами геодезії : [підручник] / А. П. Божок, В. Д. Барановський, К. І. Дрич та ін. / За ред. А. П. Божок. – К. : Вища школа, 1995. – 275 с.

Умовні знаки для топографічних карт і планів масштабу 1:500 - 1:5000.

1. Інформаційні ресурси мережі Інтернет

- Н
3. Електронна енциклопедія сільського господарства [електронний ресурс] // Електронне наукове видання: Режим доступу до енциклопедії: [ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>
  4. Законодавство України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
  5. Державний комітет статистики України / [Електронний ресурс]. – Режим
  6. Е